

TÁJÉKOZTATÓ EDZŐKNEK:

A MAGYAR EDZŐK TÁRSASÁGÁNAK ÉRDEKKÉPVISELETI TEVÉKENYSÉGÉRŐL

A Magyar Edzők Társasága Alapszabály II. 2.4. pontja: „Képviseli a tagság szakmai érdekeit.”

A MET érdekképviseleti tevékenysége négy elemet tartalmaz:

- egzisztenciális érdekképviseletet
- sportszakmai érdekképviseletet
- etikai érdekképviseletet
- jogi érdekképviseletet

1. Egzisztenciális érdekképviselet:

Az edzői szakma tekintélye az elmúlt két évtizedben jelentősen csökkent. Ennek több oka van:

- hanyatlott az edzőképzés színvonala. Míg korábban az edzői oklevél kizárólag felsőoktatási intézményekben történt tanulmányokkal volt megszerezhető, az OKJ-s edzőképzés bevezetésével a képzés egy része kikerült a felsőoktatás rendszeréből, képletesen szólva bárki képezhető edzőt, ha ezt a tevékenységét –könnyedén- akkreditálta. Az edzőképzés üzletté vált: a mennyiségi képzés –minél több edzőt képezni, minél rövidebb idő alatt, elsősorban a fitneszipar igényeinek kielégítésére – átvette az uralmat a minőségi képzés felett.
- a 7/1998 (II.17) MTSZ rendelet megszüntette az edzők kötelező továbbképzését. Ez részben jelentős szakmai értékvesztést okozott más szakmákkal szemben ahol ma is kötelező a továbbképzés (egészségügyi dolgozók, pedagógusok, jogászok, mérnökök), másrészt tovább rombolta a szakma színvonalát.

A Magyar Edzők Társasága megalakulása (1993) óta kitartó és következetes küzdelmet folytat a szakma tekintélyének visszaszerzésére, megóvására. Javaslatokkal fordultunk az állami sportvezetéshez és a felsőoktatás vezetéséhez az edzőképzés átalakítására, színvonalának fejlesztésére.

Kidolgoztuk és bevezetésre javasoltuk a kreditrendszerű kötelező edzőtovábbképzést. Törekvéseink mindaddig kevés sikerrel jártak. A kötelező edzőtovábbképzés hiányát pótlandó, rendszeres edző továbbképző konferenciákat szerveztünk, e téren együttműködve az állami sportvezetéssel, a MOB-bal, a TF-el, a sportági

szakszövetségekkel és sportszövetségekkel. Javaslatokat tettünk az edzők egzisztenciális helyzetének javítására. Ezek a törekvéseink több sikerrel jártak: részesei voltunk az edzők olimpiai járadéka, Gerevich ösztöndíja bevezetésének, a Kiemelt Edzők Rendszere létrehozásának. Ezek az intézkedések jelentősen javították az edzők egy csoportjának anyagi életfeltételeit. A Társaság gondolja, és évente odaítéli a Mesteredzői Díjat és az Edzői Életmű Díjat, amely díjak az edzői szakma legmagasabb elismerést jelentik.

A szakmai színvonal emelésének területén elszenvedett kudarcainknak a legfőbb oka, hogy az edzőknek nincs megfelelő érdekvédelem fóruma. A Magyar Edzők Társasága, mint egyszerű civil szervezet, jelenlegi formájában nem rendelkezik sem megfelelő jogszabályokkal sem kellő anyagi háttérrel ennek a harcnak a megvívásához. Éppen ezért kezdeményeztük az Edzői Kamara létrehozását, vagy legalább (első ütemben) a Társaság köztestületé alakítását. Ez lehetővé tenné az edzők kötelező regisztrációjának jogszabályi bevezetését, az edzők alkalmazásával kapcsolatos jogszabályok betartásának ellenőrzését, a szabálytalanságok szankcionálását.

2. Sportszakmai érdekképviselet:

Az edzői munka minősége, szakmai hatékonysága elsősorban az eredményeken keresztül mérhető le. Az edző munkáját azonban pusztán az eredményei alapján megítélni egyoldalú dolog. Az eredményekhez hosszú és kitartó, magas színvonalú szakmai munka szükséges, vagyis hosszabb idő kell. Az utánpótlás-nevelésben dolgozó edzők munkáját pedig főként az minősíti, hogy tanítványaik később, felnőttként milyen eredmény elérésére képesek.

A szövetségi vezetők, klubvezetők, klubtulajdonosok azonban többnyire türelmetlenek, azonnali sikerekre vágyanak. Gyakran nem néznek a tények, az eredmények mögé, és ha nem jön azonnal a siker, legkönnyebb azt az edzők nyakába varrni. Régen létezett a szövetségi szakfelügyeleti

rendszer, a klubokban a módszertani munkatársak (többnyire gazdag szakmai tapasztalatokkal rendelkező edzők, szakemberek) akiknek a feladata volt az edzők szakmai dokumentációjának vizsgálata és értékelése, az munkájuk folyamatos figyelemmel kísérése, minősítése. Ez kellő szakmai biztonságot, háttérrel nyújtott az edzőknek. Az edzők gyakran keverednek szakmai vitába munkáltatójukkal és többnyire ők kerülnek ki ebből vesztesen.

A Magyar Edzők Társasága az érdekképviseleti tevékenysége fontos részének tekinti az edzők szakmai érdekképviseletét. Vagyis ha egy edző úgy érzi, hogy méltatlanul érte a szakmai munkáját bíráló, netán ez az állásának, a munkájának az elvesztéséhez is vezet és ilyen jellegű panasszal fordul a Társasághoz, a Társaság az eset kivizsgálásával és állásfoglalásával segít az edzőn esett szakmai sérelem orvoslásában. A Magyar Edzők Társaságának mind a vezetésében, mind a tagjai között olyan szakemberek, nagy tekintélyű edzők állnak rendelkezésre, akik megbízható módon tudnak állást foglalni az ilyen jellegű vitákban, konfliktusokban.

3. Etikai érdekképviselet:

Az edző emberekkel dolgozik. Gyerekekkel, fiatalokkal, férfiakkal, nőkkel. Tevékenysége során óhatatlanul kapcsolatba kerül szülőkkel, családtagokkal, barátokkal, barátnőkkel. Ráadásul, mivel a jó edző egyik ismérve az eredmény motiváltság és gyakran a feje fölött lebeg az eredménykényszer – ez edzéseken és versenyeken kiélezett helyzetekhez vezethet. Az edzőnek mindenkor, bármilyen körülmények között kötelessége a rá vonatkozó etikai normák betartása (lásd: Edzők Etikai Kódexe), még ha ez nem mindig könnyű is. De ugyanígy elvárható lenne az etikus viselkedés azoktól a külső résztvevőktől is (szülők, hozzátartozók, stb.), akik nem mindig vannak tisztában rájuk vonatkozó írott, vagy íratlan szabályokkal. Ez gyakran vezet konfliktusokhoz, nyílt vagy rejtett összeütközésekhez, alaptalan, vagy megalapozott vádaskodásokhoz. Keletkezhet konfliktus az edző és tanítványa, az edző és a szülő, vagy szülők csoportja, az edző és a versenyző más hozzátartozója között. Gyakori és tipikus eset, mikor a szülő, akinek a gyereke nem kerül be a csapatba, vagy nem a szülő által

elvárt eredményt éri el, elkezd vádaskodni az edző ellen, sokszor nem csak szakmai vádakat, hanem emberi, jellemvonásbeli problémákat is hozva fel. Gyakran ezeket az aggályokat a klubvezetők tudomására is hozzák, és az edző magyarázkodni, védekezni kényszerül.

Ilyen esetekben az edző bizalommal fordulhat a Magyar Edzők Társasága Etikai Bizottságához. A Bizottságot olyan tapasztalt edzők, pedagógusok alkotják, akik objektíven tudnak állást foglalni az edzőket ért etikai támadások, vádaskodások ügyében.

Természetesen az Etikai Bizottságnak az is feladata, hogy ha bebizonyosodik az edző etikai vétsége, javaslatot tegyen ennek megfelelő szankcionálására.

4. Jogi érdekképviselet:

Az edzők túlnyomó többsége határozott idejű munkaszerződéssel, vagy megbízási jogviszonyban dolgozik. A munkáltató (szövetség vagy klub) gyakran megvalósíthatatlannak tűnő szakmai (eredmény) követelményekhez ragaszkodik a szerződés megkötésekor és az edző kiszolgáltatott helyzetbe kerülhet. Ezért tanácsos már a szerződéskötéshez tapasztalt, a sportban is járatos jogász, segítségét, tanácsát kérni.

Az edző és munkáltatója közötti szakmai, bér, vagy egyéb konfliktus a munkaviszony elbontásához vezethet. Vitás esetekben, különösen, ha jelentős anyagi véleménykülönbségről van szó, szintén segíthet a jogász.

Előfordul, hogy az edző és környezete (szövetség, klub, versenyző, szülő, hozzátartozók) közötti etikai probléma, vita, vádaskodás jogi, bírósági ügyé fajul. Ha ez nem előzhető meg az Etikai Bizottság közbejárásával, és megítélésünk szerint az edzőt megalapozatlan vád éri, szintén a Társág által felkért jogász tanácsaival, segítségével rendelkezésre áll.

MAGYAR EDZŐK TÁRSASÁGA
1146 Bp., Istvánmezei út 1-3.
Telefon: 460-6981
Mobil: 70-4528672
E-mail: met@magyaredzo.hu
Web: www.magyaredzo.hu